

TAXSHELTER PODIUMKUNSTEN

Evaluatie 2017

INHOUD

1	Inleiding	3
2	Procedure	4
2.1	Interpretatie van de wetgeving en afstemming tussen de gemeenschappen	5
2.2	Doorlooptijd van de erkenningsaanvragen	6
3	Cijfers omtrent de aanvragen	7
3.1	Disciplines	7
3.2	Financiering van de podiumwerken	8
3.3	Rol van tussenpersonen	10
3.4	Rechtspersoon	10
3.5	Gesubsidieerde organisaties door de Vlaamse Overheid	11
4	Vaststellingen	12
5	Aandachtspunten voor de toekomst	13
6	Bijlagen	13

1 INLEIDING

Bij wet van 25 december 2016 werd de bestaande regelgeving voor Tax Shelter voor de audiovisuele sector uitgebreid naar podiumkunsten.

De Tax Shelter heeft als doel bedrijven te stimuleren om middelen te investeren in podiumkunsten, zowel in commerciële als niet-commerciële spelers. Op die manier kunnen ook podiumkunstenorganisaties, naast bestaande subsidies van de overheid, makkelijker extra middelen uit de markt halen. Bedrijven die investeren in een erkend Europees podiumwerk kunnen dankzij de Tax Shelter een belastingvrijstelling krijgen. Deze Tax Shelter vormt bijgevolg een belangrijke pijler van de aanvullende financiering voor cultuur.

Met het federale niveau werd goed samengewerkt om de Tax shelter regeling tot stand te brengen. Zo werd de regelgeving bijgestuurd bijvoorbeeld wat betreft de aanpassing van de genres, de verlenging van de termijn voor de in aanmerking komende uitgaven en de uitbreiding tot vzw's.

Aangezien het instrument voor de podiumkunsten nog nieuw is en zowel commerciële als niet-commerciële spelers dit instrument gebruiken, is een nauwe opvolging en permanent overleg met het federale niveau belangrijk. Enerzijds heeft de Vlaamse cultuursector tijd nodig om te wennen aan de nieuwe fiscale omgeving van het stelsel van de vennootschapsbelasting. Anderzijds heeft ook het federale niveau tijd nodig om de eigenheid van de podiumkunsten te leren kennen.

Wanneer een productievennootschap instapt in het systeem van Tax shelter, worden budgetten ingebracht die de creatie en realisatie van het podiumwerk sterk kunnen ondersteunen.

Op die manier kunnen ook gesubsidieerde podiumkunstenorganisaties makkelijker extra middelen uit de markt halen voor het creatie- en productieproces, wat ook een positieve impact kan hebben op de werkgelegenheid en vergoedingen van werknemers en freelancers.

Artikel 194ter/1 in het wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 geeft de opsomming van de in aanmerking komende disciplines en de in aanmerking komende uitgaven.

Iedere productievennootschap met als hoofdactiviteit ('voornaamste doel') de ontwikkeling en de productie van podium-of theaterwerken komt in aanmerking voor Tax Shelter, indien deze door de FOD Financiën wordt erkend. Ook vzw's komen in aanmerking, wat dan wel onderworpenheid aan de vennootschapsbelasting impliceert.

De Gemeenschappen behandelen de aanvragen tot erkenning van een podiumwerk omdat het over een culturele aangelegenheid gaat. Volgende disciplines komen in aanmerking:

Theater-, circus-, straattheater-, opera-, klassieke muziek-, dans-of muziektheaterproducties, met inbegrip van musical en ballet, evenals de productie van een totaalspektakel.

Het kan enkel gaan over een nieuw podiumwerk of een herinterpretatie. Dit houdt in dat het scenario, de theatertekst, de regie of de scenografie van de productie nieuw is. Onder herinterpretatie wordt een bewerking of een nieuwe enscenering begrepen.

Een herneming van een bestaande regie, scenografie of choreografie komt niet in aanmerking.

2 PROCEDURE

Om Tax shelter middelen op te kunnen halen, moet een hele procedure doorlopen worden. In eerste instantie dient een productievennootschap een eenmalige erkenning aan te vragen bij de Cel Tax Shelter van de FOD Financiën.

De erkenning per Europees podiumwerk gebeurt door de bevoegde Gemeenschap. Meer bepaald wordt dan een eerste certificaat afgeleverd.

Het eerste certificaat wordt afgeleverd op basis van volgende elementen:

- Het podiumwerk behoort tot de in de wet opgesomde disciplines en betreft een volledig nieuwe productie of herinterpretatie;
- Het podiumwerk wordt tot stand gebracht door één of meerdere producenten die gevestigd zijn in één of meerdere lidstaten van de Europese Economische Ruimte;
- De première zal plaatsvinden in België of een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte.

Na het bekomen van het eerste certificaat, kunnen raamovereenkomsten, met vermelding van de investering, worden ondertekend. Deze raamovereenkomsten moet worden aangemeld bij de FOD Financiën binnen de maand na ondertekening en vervolgens krijgt de investeerder zijn voorlopige fiscale vrijstelling.

Voor het ophalen van investeringen kan een productievennootschap beroep doen op een tussenpersoon. Deze dient ook erkend te zijn door de FOD Financiën, specifiek voor podiumkunsten.

De Gemeenschap levert, op vraag van de producent, het tweede certificaat af, waarin de Gemeenschap attesteert dat:

- de productie is voltooid;
- de Tax sheltermiddelen niet meer dan 50% van het totale budget van de uitgaven bedragen;
- deze middelen voor de uitvoering van het podiumwerk werden aangewend.

Na de aflevering van het tweede certificaat, gebeurt de controle van de in aanmerking komende uitgaven door de FOD Financiën. Op basis hiervan wordt het definitieve Tax shelter attest afgeleverd, rechtstreeks aan de investeerder, met een kopie naar de productievennootschap en desgevallend naar de tussenpersoon.

2.1 INTERPRETATIE VAN DE WETGEVING EN AFSTEMMING TUSSEN DE GEMEENSCHAPPEN

Het is van groot belang dat de verschillende Gemeenschappen die bevoegd zijn voor het afleveren van de erkenning van het podiumwerk de disciplines en de aard van het werk op gelijke manier benaderen. Op regelmatige basis wordt overleg gehouden tussen de Gemeenschappen en de FOD Financiën om van gedachten te wisselen over de werken die worden voorgelegd. De FOD Financiën neemt hiertoe het initiatief.

De Vlaamse Overheid levert een eerste certificaat af op basis van de door de productievennootschap aangereikte informatie. Desgevallend worden bijkomende elementen opgevraagd.

Een geheel nieuwe productie is een werk dat voor het eerst door een productievennootschap wordt gebracht. Dit wordt duidelijk in de beschrijving van het werk op basis van het ingediende dossier.

Wanneer het een herinterpretatie betreft, wordt het werk dat aan de basis ligt, toegelicht. De productievennootschap motiveert op welke manier het een herinterpretatie betreft.

Specifiek voor klassieke muziek werd aanvankelijk een zeer nauwe definitie gehanteerd, namelijk dat het werk nog nooit eerder werd opgevoerd. Dit is echter moeilijk te rijmen met deze discipline, zeker wanneer het repertoire van een genre eerder beperkt is. Klassieke werken zijn immers niet onuitputtelijk.

Om die reden werd de marge breder gezet. Werken die al eerder werden gespeeld, maar nu met een nieuwe dirigent of met een nieuwe thematische invulling worden gebracht, komen in aanmerking. Ook het kernwerk is van belang, wanneer dit nog nooit eerder werd gebracht.

Een herinterpretatie op basis van een nieuwe encenering werd door de Vlaamse Gemeenschap ook al goedgekeurd, het betrof telkens een arenaversie van een eerder gebrachte theaterversie. Dit werd aanvaard op basis van de ingediende verantwoording waaruit blijkt dat onder meer een grotere bezetting, het aantal daarbij horende kostuums en decorstukken, grotere technische effecten, nodig zijn om het podiumwerk te verplaatsen naar een ander type van locatie.

De begrippen “nieuwe productie” en “herinterpretatie” kunnen soms voor discussie vatbaar zijn. Strikt genomen zou klassieke muziek telkens een herinterpretatie zijn, aangezien het repertoire niet “vernieuwd” wordt. Belangrijk aspect blijft dat het werk geen herneming is van werk dat reeds door de productievennootschap werd gebracht. Een nieuwe dirigent of een nieuwe thematische invulling zijn elementen die wel op een herinterpretatie kunnen wijzen. Elke aanvraag wordt zorgvuldig en afzonderlijk bekeken, op basis van de informatie die wordt bezorgd en de bijkomende informatie die wordt opgevraagd indien nodig.

Voor de discipline totaalspektakel wordt gekeken naar de verschillende facetten die in het podiumwerk aan bod komen. In de praktijk zijn deze werken een combinatie van meerdere “podiumkunsten”, waar een geheel wordt aangeboden met (veelal) dans, muziek en theater, Door de samenstelling van het werk en de omkadering en invulling ervan, kunnen deze producties niet worden ondergebracht binnen 1 specifieke discipline.

2.2 DOORLOOPTIJD VAN DE ERKENNINGSAANVRAGEN

Bij het indienen van een aanvraag tot erkenning van het podiumwerk bij de bevoegde administratie krijgt de aanvrager de melding dat een doorlooptijd van 6 tot 8 weken wordt voorzien. In de praktijk liep het in 2017 alvast sneller.

De eerste certificaten werden gemiddeld 2 weken na de datum van de indiening verzonden. Uitzonderingen hierop zijn de werken waarvoor bijkomende vragen werden gesteld door de administratie, vaak in geval van twijfel tussen herneming en herinterpretatie of bij onduidelijkheid wat betreft de premièredatum.

In de beginperiode bleek ook dat productievennootschappen hun aanvraag tot erkenning als productievennootschap en de erkenning van het werk ongeveer gelijktijdig indienden. Pas wanneer de erkenning van de productievennootschap kan worden aangetoond, kan het certificaat voor het specifieke werk worden afgeleverd.

Belangrijkste element bij het goedkeuren van een dossier is de inhoud van het werk en de identificatie van het werk op basis van de scheppend kunstenaar. Wanneer dit vaag blijft of te beknopt, worden bijkomende vragen gesteld, teneinde na te gaan of dit werk niet eerder werd opgevoerd en zo ja, onder welke leiding en met welke cast.

Wanneer zich na de aflevering van het eerste certificaat belangrijke wijzigingen voordoen, dienen deze door de productievennootschap aan de administratie gemeld te worden, teneinde zich na de voltooiing van het werk ervan te kunnen vergewissen dat het om dezelfde productie gaat.

Ook de premièredatum is een belangrijk gegeven. De Belgische uitgaven komen immers in aanmerking binnen een periode van ten hoogste 24 maanden na datum van de ondertekening van de raamovereenkomst en uiterlijk 1 maand na de première van het podiumwerk.

3 CIJFERS OMTRENT DE AANVRAGEN

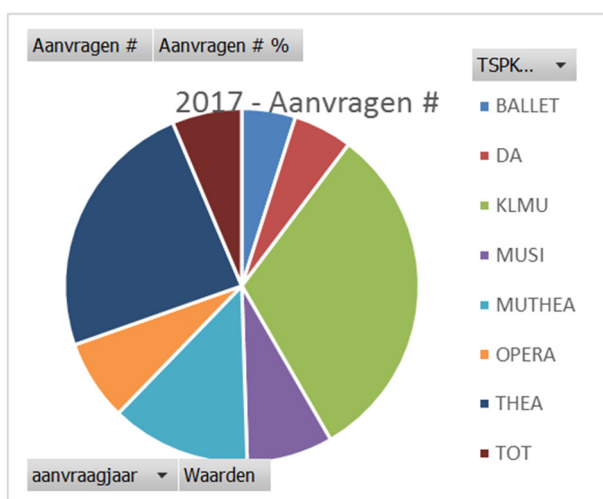
Vanaf midden maart 2017 konden bij de Vlaamse Gemeenschap aanvragen tot erkenning van een podiumwerk worden ingediend. Tot en met 31 december 2017 werden 204 aanvragen ingediend, waarvan 10 afgekeurd en 5 ingetrokken.

172 aanvragen werden effectief erkend in 2017, 18 werken kregen de erkenning begin 2018.

3.1 DISCIPLINES

Volgende disciplines komen in aanmerking:

Theater-, circus-, straattheater-, opera-, klassieke muziek-, dans-of muziektheaterproducties, met inbegrip van musical en ballet, evenals de productie van een totaalspektakel.

BALLET	10	4,90%
DA	11	5,39%
KLMU	64	31,37%
MUSI	16	7,84%
MUTHEA	26	12,75%
OPERA	15	7,35%
THEA	49	24,02%
TOT	13	6,37%
Eindtotaal	204	100,00%

Uit de cijfers blijkt dat bijna 1/3 van de aanvragen betrekking heeft op de discipline klassieke muziek. Theaterproducties komen op de tweede plaats met 24%, of bijna 1/4. In bijlage gaat het overzicht van de aanvragers per discipline.

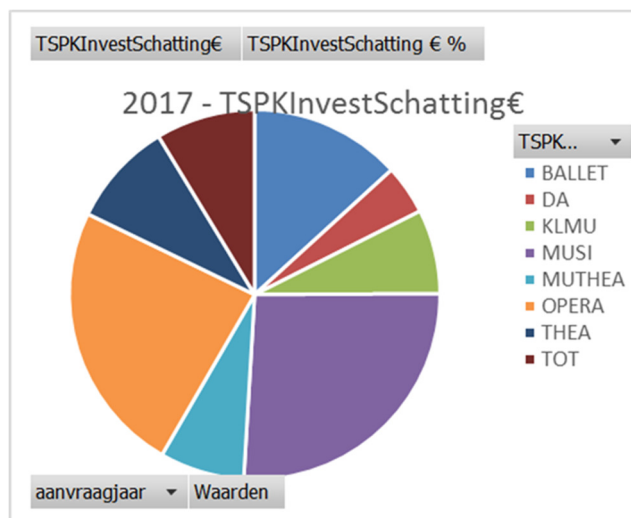
55% van de aanvragen hebben betrekking op geheel nieuwe producties, 45% op herinterpretaties.

3.2 FINANCIERING VAN DE PODIUMWERKEN

Over het financiële aspect van de producties kunnen nog maar gedeeltelijke conclusies worden getrokken. We kunnen ons grotendeels slechts baseren op de ramingen die werden ingediend bij de aanvraag tot erkenning.

Volgende tabel en diagram geven een overzicht van de ingeschatte Tax Shelter investering per discipline:

BALLET	5.127.935,00	13,22%
DA	1.677.446,01	4,32%
KLMU	2.865.898,33	7,39%
MUSI	10.093.009,42	26,02%
MUTHEA	2.866.618,70	7,39%
OPERA	9.251.628,00	23,85%
THEA	3.547.507,19	9,14%
TOT	3.364.569,00	8,67%
Eindtotaal	38.794.611,65	100,00%

Wanneer naar de geraamde investeringen wordt gekeken, blijkt dat in verhouding het grootste deel naar operaproducties gaat: 9.251.628,00 euro voor samen 15 van de 204 aanvragen.

De eigenheid per discipline en de creatiekosten eraan verbonden spelen hier een aanzienlijke rol. Veel investeringen gaan om dezelfde reden naar musicals: 10.093.009,42 euro voor 16 producties.

Deze gegevens hebben enkel betrekking op de investering, niet op de definitieve kostprijs per podiumwerk. Over deze gegevens kan de administratie pas beschikken wanneer de aanvraag voor het tweede certificaat wordt ingediend. In 2017 werden slechts 2 aanvragen tot het verkrijgen van het tweede certificaat ingediend. Op basis van de gegevens, verkregen bij de Cel Tax Shelter van de FOD Financiën, kan worden nagegaan welke bedragen effectief werden geïnvesteerd per podiumwerk, en dit op basis van de ingediende raamovereenkomsten.

Om consequent te kunnen zijn, worden voor deze gegevens enkel de afgewerkte producties bekeken. Voor podiumwerken die een erkenning hebben verkregen in 2017, maar pas in 2018 worden gerealiseerd, werden mogelijk nog niet alle raamovereenkomsten afgesloten en neergelegd bij de FOD Financiën.

Uit deze gegevens blijkt ook dat twee werken, waarvoor een certificaat werd afgeleverd, uiteindelijk niet met Tax Shelter middelen aan de slag zijn gegaan. Er werden voor deze werken geen raamovereenkomsten aangemeld.

In bijlage gaat het overzicht van de investeringen per afgewerkt podiumwerk. Er wordt eveneens een vergelijking gemaakt tussen de geraamde investering en de effectief opgehaalde middelen. In totaal werd voor deze werken een bedrag van 13.623.785,82 euro opgehaald.

Over de kwalificerende uitgaven, met het oog op de berekening van de definitieve waarde van het Tax Shelterattest door de FOD Financiën, blijft binnen de sector nog onduidelijkheid. De belangrijkste elementen hierbij betreft de kosten binnen de maand na de première en de kosten van de vzw als co-producent. Meer duidelijkheid hieromtrent wordt verwacht van de FOD Financiën bij de publicatie van de FAQ (zoals deze ook bestaat voor audiovisuele producties).

Wat betreft de periode van de in aanmerking komende uitgaven, wordt in de wet een termijn van 24 maanden voor de première. Uitgaven gemaakt voor de ondertekening van de raamovereenkomst komen niet in aanmerking. Wanneer gekeken wordt naar het moment van indiening van het dossier en het moment waarop de première plaatsvindt, kan worden gesteld dat de periode vaak erg kort is en dat het productievennootschap deze kosten maakt op "relatief" korte termijn in vergelijking met de maximale termijn van 24 maanden.

3.3 ROL VAN TUSSENPERSONEN

Voor het ophalen van investeringen kan een productievennootschap beroep doen op een tussenpersoon. Deze dient ook erkend te zijn door de FOD Financiën, specifiek voor podiumkunsten. Tussenpersonen hebben hun ervaring opgedaan binnen de audiovisuele sector en het is zeer duidelijk dat deze expertise nu ook wordt aangewend binnen de podiumkunstensector. In uitzonderlijke gevallen wordt er geen beroep gedaan op een tussenpersonen, maar quasi alle productievennootschappen schakelen een intermediair in voor het opstellen en ondertekenen van de raamovereenkomsten. Dit brengt evenwel een bijkomende kost met zich mee, met name de vergoeding voor de tussenpersoon, welke wordt berekend op basis van de totale kostprijs van de productie.

168 van de 172 dossiers die in 2017 werden goedgekeurd, maakten melding van een tussenpersoon.

Discipline	Aantal	Som van Kost Productie	Som van TSPK investering bedrag	Som van Vergoeding Investeerders	Som van Vergoeding tussenpersonen
BALLET	9	18.726.291,69	4.289.096,00	245.119,50	516.149,50
DA	11	6.189.306,77	1.677.446,01	111.559,95	201.029,62
KLMU	48	9.788.208,55	2.145.804,00	152.779,37	583.924,99
MUSI	12	37.834.400,51	7.814.792,42	347.505,29	1.138.155,13
MUTHEA	23	17.502.125,95	2.830.581,00	70.481,10	464.916,50
OPERA	14	36.628.656,28	8.851.628,00	462.171,00	1.070.278,00
THEA	45	12.407.660,63	3.374.780,19	209.695,83	436.083,16
TOT	6	9.072.136,28	1.652.184,00	152.319,53	350.340,00
Eindtotaal	168	148.148.786,66	32.636.311,62	1.751.631,57	4.760.876,90

3.4 RECHTSPERSOON

Een belangrijk element van de Tax Shelterregeling is dat deze ook toegankelijk is voor vzw's. Dit impliceert wel de onderworpenheid aan de vennootschapsbelasting in plaats van de rechtspersonenbelasting en dit voor de volledige werking van de vzw

Dit heeft binnen de sector tot vragen en bezorgdheid geleid voor aanvang van de invoering van de Tax Shelter. Uit de praktijk blijkt echter dat vzw's wel degelijk hun weg naar de aanvullende financiering via Tax Shelter hebben gevonden.

De in totaal 204 aanvragen werden ingediend voor 50 verschillende productievennootschappen, waarvan 26 het statuut van vzw hebben. Men kan dus stellen dat wat betreft de rechtspersoonlijkheid het aantal indieners voor de helft uit vzw's bestaat. Wat betreft de werken werden 112 van de 204 aanvragen ingediend door een vzw.

Rechtspersoon	aantal
vzw	26
bvba	19
nv	1
VOF	1
SON	2
GCV	2
	51

3.5 GESUBSIDIEERDE ORGANISATIES DOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voor de gesubsidieerde organisaties binnen de sector vroeg het gebruik van Tax Shelterinvesteringen om een doordachte inschatting van de middelen, rekening houdend met de onderwerping aan de vennootschapsbelasting.

Op basis van de cijfers wordt vastgesteld dat gesubsidieerde organisaties wel degelijk hun weg vinden binnen dit systeem van aanvullende financiering en er een positieve houding tegenover hebben.

102 van de 204 aanvragen in 2017 werden ingediend door gesubsidieerde organisaties, goed voor een ingeschatte investering van in totaal 11.097.111,61 euro. De aanvragen werden ingediend door zowel kleine als grotere gesubsidieerde organisaties.

Wanneer naar de toegekende certificaten wordt gekeken, konden 92 werken van start gaan met Tax Shelter investering.

Voor de disciplines dans en klassieke muziek gaat 98% van de investeringen naar gesubsidieerde organisaties.

Voor de disciplines musical en totaalspektakel gaan de investeringen integraal naar niet-gesubsidieerde productievennootschappen.

Voor de disciplines ballet, dans en theater gaat 35 à 38% naar gesubsidieerde organisaties.

4 VASTSTELLINGEN

Optimaal fiscaal beleid vormt een speerpunt in de aanvullende financiering voor cultuur. Tussen het federale niveau en de gemeenschappen werd goed samengewerkt om de Tax Shelterregeling tot stand te brengen. Zo werd de regelgeving bijgestuurd bijvoorbeeld wat betreft de aanpassing van de genres, de verlenging van de termijn voor de in aanmerking komende uitgaven en de uitbreiding tot vzw's.

Het eerste jaar waarin de Tax Shelter werd geïntroduceerd voor podiumkunsten, werd ook wel gekenmerkt door een aantal vragen en onzekerheden wat betreft de inzet van deze middelen. De meest genoemde knelpunten hadden betrekking op de verplichte onderwerping aan de vennootschapsbelasting, de compatibiliteit met het Kunstendecreet, het inschakelen van vrijwilligers en het innen van giften.

Een jaar later kan worden vastgesteld dat de vzw's wel degelijk hun weg kunnen vinden in dit systeem van aanvullende financiering en dat het ook voor hen zeer zinvol is. Wat betreft de aanvragen, wordt vastgesteld dat de helft werd ingediend door gesubsidieerde organisaties en de helft door productievennootschappen uit de private sector. Deze spreiding is op zich een goede zaak en evenwicht. De Tax Shelter kan geenszins als een instrument voor de private sector bestempeld worden.

Op basis van een paar voorbeelden blijkt ook dat organisaties of werken die naast de beschikbare subsidiemiddelen via het Kunstendecreet grepen, alsnog via Tax Shelter middelen konden werven.

Specifiek naar de disciplines toe, bleek klassieke muziek de minst evidente te zijn om te beoordelen als nieuw werk of herinterpretatie. Door de afspraken die beide Gemeenschappen hebben gemaakt hieromtrent, kan wel een ruim aantal werken worden goedgekeurd. Klassieke muziek staat aan de top van de disciplines met het hoogste aantal aanvragen.

Het aantal werken per discipline geeft echter een andere verdeling dan de investeringen per discipline. Dit houdt immers verband met de specificiteit van elke discipline. Qua investering ging het grootste deel naar musical en opera.

Slechts een minderheid van de erkende productievennootschappen doet geen beroep op een tussenpersoon.

Voor een allesomvattende evaluatie kent Tax Shelter Podiumkunsten nog een te korte geschiedenis. Deze evaluatie werd, wat het financiële luik betreft, opgesteld aan de hand van de ramingen, ingediend per podiumwerk. Pas wanneer de tweede certificaten worden aangevraagd, kan per werk een beeld gegeven worden van de effectieve kostprijs en investering.

Op basis van de budgetramingen en de effectief ingediende raamovereenkomsten bij de FOD Financiën, kan echter wel gesteld worden dat er in 2017 een aanzienlijk bedrag werd geïnvesteerd in de podiumwerken.

Of de maatregel leidt naar meer of betere producties, is een vraag waar geen sluitend antwoord op kan worden gegeven. Dergelijke uitspraken zouden kwalitatief gezien voorbarig zijn. Wat we wel zien is dat er kwantitatief een grote instap is in het systeem, en dat het effectief een aanvullende financiering is (er zijn nu al een paar voorbeelden van organisaties die geen subsidie konden krijgen voor project, maar wel beroep deden op het systeem van Tax Shelter). Dit is eerder beperkt in deze fase, dus kunnen er geen gegronde uitspraken over worden gedaan. Wel kan worden verondersteld dat de aanvullende financiering een goede zaak is om alsnog investeringen te innen.

5 AANDACHTSPUNTEN VOOR DE TOEKOMST

Om de bestaande onduidelijkheden weg te nemen inzake de kwalificerende uitgaven, inzonderheid deze tijdens de maand na de première, is het voor de sector van belang dat de standpunten van de FOD Financiën helder worden gecommuniceerd via een FAQ, zoals deze bestaat voor de audiovisuele producties.

Op basis van de ingediende aanvragen en de termijn tussen de indiendatum en de premièredatum, lijkt de termijn van 24 maanden voor de première die in aanmerking wordt genomen voor de kosten, zeer werkbaar.

Een aantal podiumkunsten vallen met de huidige wetgeving buiten het systeem van Tax Shelter. Wat muziek betreft, komt enkel klassieke muziek in aanmerking, een uitbreiding naar jazzmuziek is zeker te overwegen. Vanuit de sector wordt ook de vraag gesteld voor de uitbreiding naar popmuziek en wereldmuziek.

6 BIJLAGEN

- Overzicht van alle ingediende aanvragen in 2017
- Overzicht van de effectieve investeringen voor werken voltooid in 2017
- Overzicht per productievennootschap en per discipline
- Overzicht per discipline van de gesubsidieerde organisaties
- Overzicht van de geweigerde aanvragen